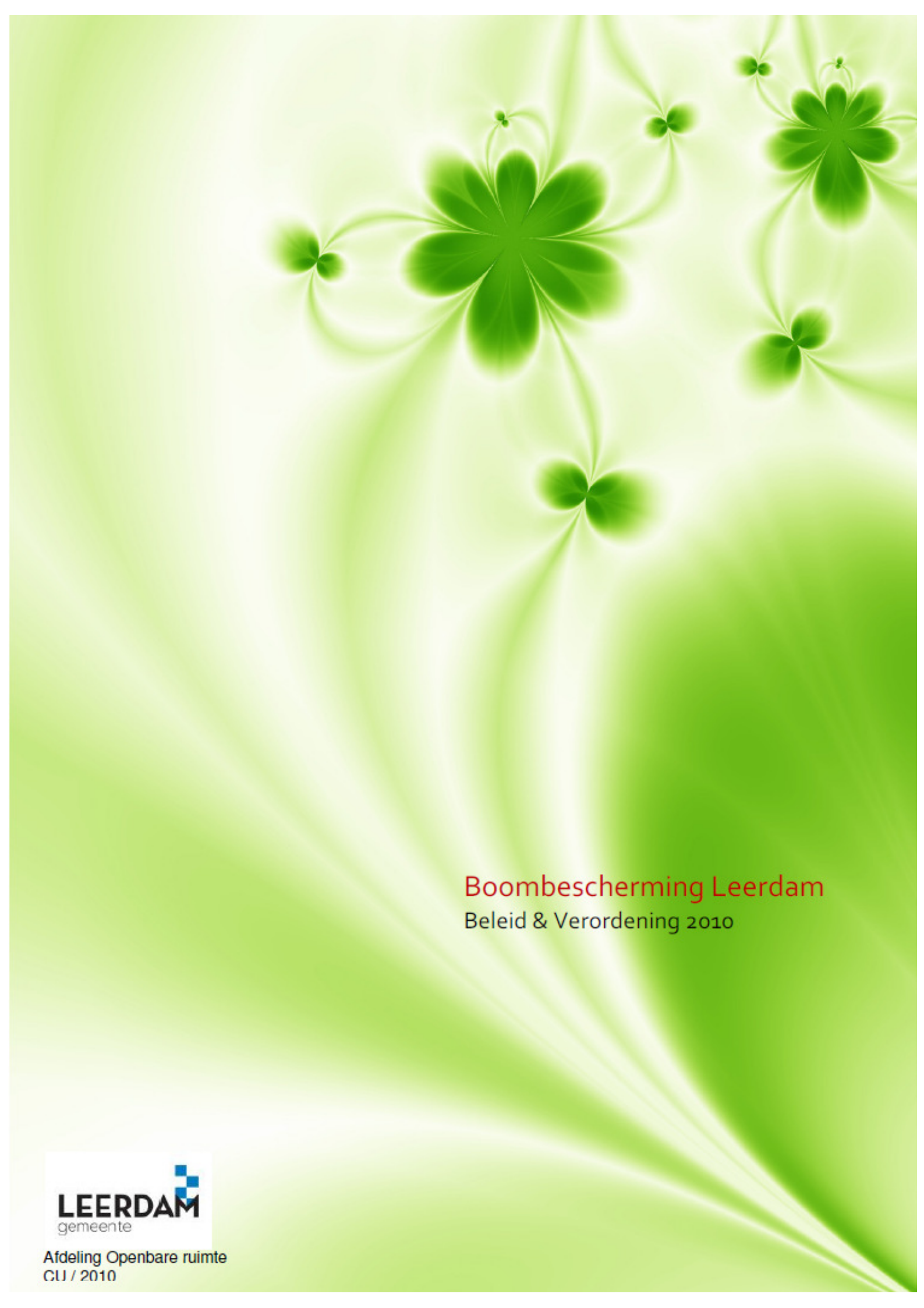




Boombescherming Leerdam

Beleid & Verordening 2010

Inhoudsopgave

H1 -	Inleiding.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
H2 -	Samenvatting	4
H3 -	Samenhang tussen bomenbeleid en kapregelgeving	6
H4 -	Herplantplicht	8
H5 -	Model Bomenverordening 'Groene Kaart'	11
H6 -	Opstellen van de 'Groene Kaart'	14
H7 –	Boomwaarderingsysteem.....	15
H8 –	Procedure kap niet waardevolle publieke bomen.....	20
H9 –	Integrale afstemming boombescherming.....	21
H10 -	Verordening.....	22
H11 -	Artikelsgewijze toelichting.....	27
H12 –	Bijdrageregeling.....	36
H13 -	Artikelsgewijze toelichting.....	27

Titel: Boombescherming Leerdam – **Beleid & Verordening 2011**
Gemeente: Leerdam
Portefeuillehouder: *W. van der Leij*
Auteur: *C. Uittenbogaard*, afd. Openbare Werken
Bron: Model bomenverordening 'groene kaart', *Stadswerk en De Bomenstichting 2010*
Bomen beleids- en beheerplan, *C. Uittenbogaard, gemeente Leerdam 2008*
Bomenverordening 2009 *C. Uittenbogaard, Gemeente Leerdam 2009*
Met dank aan: Esther Rutten-Maas - Cobra boomadviseurs bv

September 2011

H1 - Inleiding

a. Algemeen

Bomen in de bebouwde omgeving hebben het niet eenvoudig. Ze zijn uit hun natuurlijke omgeving geplaatst in een stenige omgeving van stad of dorp die hun eerder vijandig dan vriendelijk gezind is. Daarbij zijn bomen niet de enige ruimtegebruikers in de stad. Er zijn vele belangen die een plaats vragen in de beperkte ruimte. Het belang van bomen voor de leefbaarheid van de stad en als drager van de groenstructuur verplichten ons de stadsboom een leefbare plek te bieden in de stenige ruimte van een stad of dorp. Reden waarom de Leerdamse gemeenteraad 15 januari 2009 beleid heeft vastgesteld om te komen tot duurzame instandhouding van bomen (thema *Bomen beleids- en beheerplan* Leerdam 2009). Dit beleid voorziet onder andere in een herziening van het tot 2009 vigerende kapbeleid. Deze herziening heeft gestalte gekregen in de bomenverordening zoals vastgesteld in april 2009. In verband met de afronding van de groene kaart en de invoering van de WABO (1 oktober 2010) is de verordening 2009 geëvalueerd. Deze evaluatie heeft geleid tot de volgende aanpassingen van de verordening 2009:

- Er is een duidelijke scheiding aangebracht tussen het beleidsmatige (Leerdamse beleid) en juridische deel (verordening) van de kapregelgeving.
- In verband hiermee is de titel aangepast: Bomenverordening 2009 wordt: 'Boombescherming Leerdam – Beleid & Verordening 2010'
- Het begrip 'WABO omgevingsvergunning voor het kappen van een boom of houtopstand' is toegevoegd;
- De werkingssfeer is uitgebreid tot aan de gemeentegrenzen zodat ook waardevolle bomen en houtopstanden in het buitengebied worden beschermd;
- De termen 'zwaarwegend maatschappelijk belang' en 'uitzonderlijke situaties' in het kader van ontheffing en herplant zijn nader gedefinieerd;
- De werkwijze rondom het opleggen van herplantplicht is nader uitgewerkt en gedifferentieerd naar doelgroep. Er wordt onderscheid gemaakt tussen burgers, de Non-profit- en de commerciële sector;
- Het waarderingssysteem is geoptimaliseerd op enkele criteria en ten einde de objectiviteit van de beoordeling te verbeteren is een groot aantal criteria onderbouwd met sortimentslijsten. Tegelijkertijd is op basis van de ervaring van de afgelopen periode de ondergrens voor een waardevolle boom bijgesteld naar 30 punten, de tweedeling in beschermingsniveau is verwijderd.
- Voor de bijdrageregeling is de ondergrens voor een bijdrage gelijkgesteld met de ondergrens voor waardevolle bomen (30 punten);
- Het college stelt nog in 2010 een bij deze notitie behorende waardevolle bomenkaart vast. Op deze zogenaamde 'Groene Kaart' staan ook bomen in het buitengebied;
- Het college kan in deze verordening ook bijdragen aan het in stand houden van niet particuliere monumentale bomen.

b. Doel

Doel van deze verordening is specifiek het aandachtsgebied 'kapregelgeving'. De gemeente Leerdam beoogt met deze regelgeving duurzame instandhouding van waardevolle bomen. De regeling omvat daarom een kapverbod voor alle waardevolle bomen in de gemeente.

Goede regelgeving met betrekking tot het in stand houden van bomen kenmerkt zich door:

- Samenhang met groenvisie;
- Waarborgen van groene kwaliteit;
- Voldoende inspraakmogelijkheden;
- Afwezigheid van overbodige regels.

De model bomenverordening 'Groene Kaart' van de vereniging Stadswerk en de Bomenstichting voldoet aan deze eisen. Kerngedachte van deze verordening is *'Een ontheffing is nodig voor iedere boom of houtopstand vastgelegd op de Groene Kaart'. De Groene Kaart bevat boomstructuren, beschermde houtopstanden, boomzones en monumentale bomen'.*

Doelen die worden bereikt met de implementatie van deze verordening zijn de volgende:

- Het introduceren van objectieve weigeringscriteria m.b.t. kapaanvragen: *puntenwaardering op basis van objectief waarderingssysteem;*
- Het onderkennen van de waarde van bomen en houtopstanden: *Boomstructuren en groenstructuren borgen de groene kwaliteit van de Leerdamse leefomgeving;*
- Eenvoudig toepasbare, transparante regelgeving: *kaart met waardevolle bomen, structuren op basis van beleid, solitaire bomen aangewezen op basis van objectieve criteria;*
- Betere positionering van 'groene' belangen: *De waarde van bomen en groene structuren is vastgelegd in beleid en verordening;*
- Regels waar nodig, geen regels waar dat niet nodig is (*Deregulering / WABO*).

H2 - Samenvatting

De gemeente Leerdam heeft de recent ingevoerde kapregelgeving (*bomenverordening Leerdam 2009*) geëvalueerd en aangepast op de WABO. De Leerdamse kapregelgeving vindt haar basis in het Leerdamse bomenbeleid (thema *Bomen beleids- en beheerplan Leerdam 2009*). De ervaringen van de afgelopen periode en de introductie van de WABO leiden tot een verdere uitwerking van de in 2009 vastgestelde verordening.

Onder andere de titel waaronder de kapregelgeving naar buiten komt is aangepast. De regelgeving voorziet nu in een uitwerking van het Leerdamse beleid en een neerslag daarvan in een verordening. Ook nu is de verordening gebaseerd op het sjabloon van de stichting Stadswerk en de Bomenstichting (*model bomenverordening Groene kaart, Utrecht Juli 2010*).

Aangezien de voorliggende kapregelgeving uitsluitend waardevolle bomen en boomstructuren beschermd is ook voor het kappen van gemeentelijke bomen vaak geen ontheffing meer nodig. Een in deze notitie opgenomen procedure voor niet waardevolle gemeentelijke bomen regelt de betrokkenheid van burgers bij de kap van dergelijke bomen.



De werkingssfeer van de verordening is uitgestrekt over de gehele gemeente Leerdam, binnen en buiten de bebouwde kom. Het college zal in het kader van deze notitie nog in 2010 een Groene kaart vaststellen met waardevolle bomen, beschermde houtopstanden en boomzones in de kernen en het buitengebied. Het college stelt minimaal eens per 5 jaar een nieuwe Groene Kaart vast of zoveel vaker als wenselijk is. Het aantal bomen dat wordt beschermd door de Leerdamse kapregelgeving kan in de komende jaren dus wijzigen. Het kader waarbinnen het college bomen als waardevol aanwijst wordt middels deze notitie door de raad vastgesteld.

Gezien het feit dat duurzame in standhouding van de waardevolle bomen wordt voorgestaan, zal er niet vaak meer een ontheffing worden afgegeven. Een boom waarvoor het kapverbod geldt is immers op basis van objectieve criteria waardevol en komt slechts in uitzonderlijke gevallen in aanmerking voor een ontheffing. Wat de gemeente Leerdam verstaat onder 'uitzonderlijke gevallen' wordt in deze notitie nader omschreven. Feitelijk is het aanwijzen van een waardevolle boom een beperkende regel voor de boomeigenaar. Men kan immers niet meer vrij beslissen of een boom al dan niet wordt gehandhaafd. Om het belang van duurzame in standhouding van waardevolle bomen te benadrukken en tegelijkertijd draagvlak voor dit beleid te verwerven is in 2009 een bijdrageregeling geïntroduceerd. Deze regeling geeft het college de mogelijkheid bij te dragen in geld of natura aan de in standhouding van waardevolle bomen. De nieuwe regelgeving leidt tot snelle afhandeling van aanvragen, de informatie is immers op kaart beschikbaar. Een vereiste bij onder andere de WABO omgevingsvergunning.



Direct effect voor de boomeigenaar is dat hij of zij geen vergunning meer hoeft aan te vragen voor het kappen van een boom, tenzij dat de boom als waardevol is

aangemerkt. Dus wordt inhoud gegeven aan dereguleringsdoelstellingen. Bijkomend voordeel is dat de inspanningen die door de gemeente worden geleverd rondom de kapregelgeving direct zijn gericht op duurzame instandhouding van als waardevol onderkende bomen en boomstructuren.

De vraag of een boom waardevol is wordt beantwoord op basis van vigerend gemeentelijk groenbeleid of aan de hand van een waarderingssysteem. Dit systeem is in het beleidsthema Bomen reeds opgenomen en in deze verordening verder uitgewerkt.

H3 - Samenhang tussen bomenbeleid en kapregelgeving

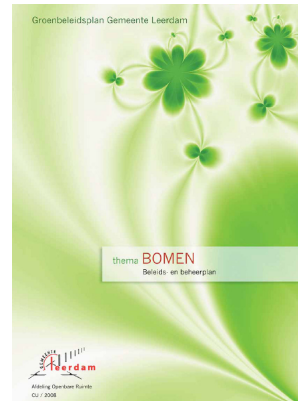
Kapregelgeving en bomenbeleid vormen een samenhangend geheel. Het gemeentelijk bomenbeleid is de basis voor de gemeentelijke kapregelgeving. Het gemeentelijke beleid ten aanzien van (het kappen van) bomen wordt in deze notitie verder uitgewerkt. Beleid en verordening samen vormen de Leerdamse regelgeving op het gebied van het kappen van bomen.

a. Visie op kapbeleid in beleidsthema bomen *(gemeente Leerdam 15 januari 2009)*

De kapregelgeving in de gemeente Leerdam wordt verbeterd door het opstellen van een lijst met waardevolle bomen. Op deze waardevolle bomenlijst worden de waardevolle particuliere en gemeentelijke bomen opgenomen. Alleen voor bomen op deze waardevolle bomenlijst moet dan nog een ontheffing van het kapverbod aangevraagd worden.

Om op objectieve wijze bomen toe te wijzen aan de waardevolle bomenlijst, wordt een puntensysteem geïntroduceerd. Bomen met een door het college vast te stellen minimale score worden aan de lijst toegevoegd. Naast deze bomen worden de bomen die fungeren als drager van de Leerdamse groenstructuur (*groenstructuurplan 2008*) op de Groene Kaart opgenomen (boomstructuur).

Alleen in uitzonderlijke situaties wordt voor deze bomen een ontheffing van het kapverbod afgegeven. Alle overige bomen in de gemeente zijn kapvergunningvrij.



b. Waarborgen van groene kwaliteit

Bomen en groen in de directe omgeving zijn goed voor het welzijn en de gezondheid van mensen. Ontspannen of recreëren doe je in of onder het groen. Dit is een behoefte die steeds belangrijker wordt in onze haastige maatschappij. Bomen zijn ook het natuurlijke antwoord op de toenemende luchtvervuiling. Ze filteren fijnstof uit de lucht en verbeteren daardoor de luchtkwaliteit. Ze zijn tevens een belangrijk wapen tegen de klimaatsverandering. Groeiende bomen leggen CO₂ vast - goed tegen het broeikaseffect - en ze brengen verkoeling in de zomer door verdamping en beschaduwning. Bomen zijn essentieel voor de leefbaarheid en dragen bij aan de beeldkwaliteit van straat, wijk of landschap. Er is een eeuwenlange band tussen mensen en bomen. Ze zijn onderdeel van onze culturele identiteit.

Dit zijn allemaal waarden en functies van bomen die gemakkelijk verloren gaan in de waan van de dag, waar korte termijn gewin een hoofdrol speelt. Goede kapregelgeving beschermt deze waarden en essentiële functies. Het kapverbod beschermt bomen en daarmee de kwaliteit van onze leefomgeving. Het is voor de gemeente een belangrijk hulpmiddel bij het in standhouden van een goed en gezond bomenbestand.

c. Voldoende inspraakmogelijkheden

Bomen zijn emotie. Het kappen van bomen brengt menigmaal grote onrust in de samenleving. Burgers vinden groen en bomen in hun directe omgeving écht belangrijk. Een goede bescherming van gemeentelijke bomen is voor hen vaak belangrijker dan minder regels. Dat blijkt ondermeer uit een enquête die een gemeente hield onder haar bevolking. Burgers wilden zelf verantwoordelijk zijn voor de bomen in de eigen tuin, maar men wilde wel inspraak blijven houden over hun bomen in de straat of in het park. Is er geen inspraak of bezwaar meer mogelijk, dan daalt het vertrouwen in de gemeente. Op haar beurt raakt de gemeente het gevoel kwijt met wat er werkelijk speelt in dorp, wijk of straat. Met als gevolg dat de afstand tussen burger en overheid verder vergroot. De inspraakmogelijkheid voor burgers moet recht doen aan hun betrokkenheid bij de directe leefomgeving. Publieke bomen zijn immers ieders eigendom. Dat betekent dat de gemeente nooit alleen kan beslissen over het lot van deze bomen. De inspraak van burgers moet derhalve gegarandeerd zijn. Reden waarom in deze notitie, naast de normale inspraakmogelijkheden bij het verlenen van een ontheffing, een procedure is opgenomen voor inspraak bij de kap van gemeentelijke bomen.

d. Afwezigheid van overbodige regels

Iedereen is gebaat bij een snelle en klantgerichte afhandeling van kapaanvragen, zonder overbodige regelgeving. Het gaat wel om de juiste balans tussen enerzijds minder regels en anderzijds een effectieve bescherming. Minder kapregelgeving wordt in deze notitie bereikt door het kapverbod alleen van toepassing te laten zijn op aangewezen bomen en houtopstanden (Groene kaart).

e. illegale kap

Ook met een gedereguleerde kapregelgeving kan het voorkomen dat er illegaal wordt overgegaan tot kap. In dergelijke gevallen wordt door de gemeente een sanctie opgelegd. Voor een nadere uitwerking van dit sanctiebeleid wordt verwezen artikel 9 van het verordeningsdeel van deze notitie.

H4 - Herplantplicht

Ontheffingen van het kapverbod worden onder voorliggende regelgeving uitsluitend verleend voor de kap van waardevolle bomen of houtopstanden. Dit houdt in dat bij het verlenen van een ontheffing belangrijke groene waarde verloren gaat. Om die reden wordt een ontheffing slechts in uitzonderlijke situaties verleend. Wordt toch overgegaan tot het afgeven van een kapvergunning dan zal voor het verlies van de groene waarde een compensatie worden verlangd. In dit hoofdstuk zijn de met de herplantplicht samenhangende begrippen nader toegelicht. Ook het begrip herplantplicht is verder uitgewerkt en gedifferentieerd naar doelgroep.

a. Uitzonderlijke situaties

Een *uitzonderlijke situatie* die een ontheffing voor kap kan rechtvaardigen is als er sprake is van de volgende criteria:

- Er is sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang;

Een belang is zwaarwegend als er sprake is van aantoonbaar belang voor de wijk of gemeente. Het uitvoeren van het plan moet een duidelijke meerwaarde betekenen voor de ruimtelijke, economische of sociale structuur van de wijk of gemeente om als 'zwaarwegend' te kunnen gelden.

- Of er is sprake van een houtopstand waarvan de instandhouding niet langer verantwoord is omdat

de kans op letsel of schade groot is;

De kans op letsel of schade moet blijken uit de periodieke boomcontroles en eventuele nadere onderzoeken die door boomdeskundigen worden uitgevoerd. De boomcontroleur moet beschikken over het Europeen TreeWorker (ETW) certificaat (of, indien van toepassing, het certificaat dat daarvoor in de plaats komt). Een ontheffing op grond van dit criterium is mogelijk als uit het deskundigenadvies blijkt dat het niet mogelijk is de boom op betreffende locatie nog minimaal 10 jaar op een veilige manier te handhaven. Een onderzoek naar de mogelijkheid om de boom middels (boom)technische maatregelen te handhaven moet in voornoemd advies worden meegenomen.

- En de alternatieven voor kap uitputtend zijn onderzocht.

Als een beschermde houtopstand moet wijken voor een herinrichtingsplan moet minimaal 1 alternatief ontwerp worden uitgewerkt waarbij de houtopstand wel behouden kan blijven. Hierbij moeten de technische (on)mogelijkheden, kosten en risico's in beeld worden gebracht. Alle drie de facetten moeten zowel vanuit het belang van de boom als vanuit het belang van het plan worden beoordeeld. Dit betekent dat naast de kosten voor planaanpassing, ook de monetaire waarde van de boom in beeld wordt gebracht.

Bij elk (alternatief) ontwerp moet een boom effect analyse (BEA) worden gevoegd die opgesteld is door een aantoonbaar deskundige (Minimaal gecertificeerd ETW).

De initiatiefnemer moet motiveren waarom hij van mening is dat één van de bovenstaande criteria van toepassing is. De groendeskundige van de gemeente Leerdam bepaalt of de alternatieven voldoende zijn uitgewerkt. Hierbij toetst deze zowel op kwaliteit als kwantiteit van de voorgestelde alternatieven en formuleert op basis van zijn bevindingen een ambtelijk advies. Daar waar het motief voor de kap wordt gevonden in het maatschappelijk belang wordt door het college besloten of de ontheffing kan worden verleend.

b. Herplantplicht en compensatie

Als een ontheffing wordt afgegeven is altijd sprake van een beschermde, en dus waardevolle houtopstand. Daarom wordt aan elke ontheffing het voorschrift tot een herplant verbonden. De intentie van deze herplantplicht is het terugbrengen van de groene kwaliteit nadat kap heeft plaatsgevonden. Vanuit die gedachte streeft de gemeente naar het terugplanten van bomen die zoveel als mogelijk de oude situatie

benaderen of die de potentie hebben om dat op termijn te gaan doen. Dit gegeven is in belangrijke mate bepalend voort de sortimentkeus.

De gemeente streeft ernaar de opgelegde herplantplicht ook in redelijke verhouding te brengen tot de financiële draagkracht van de initiatiefnemer. Daarnaast weegt de motivatie voor kap mee in de op te leggen herplant. In het opleggen van (financiële) herplantplicht hanteert de gemeente drie categorieën:

- projectontwikkelaars en bedrijven;
- burgers;
- gemeente en non-profitorganisaties;

- Projectontwikkelaars en bedrijven (zakelijk opererende instanties)

Indien een projectontwikkelaar of bedrijf een ontheffing aanvraagt van het kapverbod op één of meerdere houtopstanden geldt de volgende werkwijze:

- De waarde van de te verwijderen beschermde houtopstand wordt bepaald op basis van de meest recente versie van methode NVTB*.
- Dit bedrag stort de projectontwikkelaar / het bedrijf in het gemeentelijk Bomenfonds.
- Bij het (indien van toepassing) bouwplan stelt de projectontwikkelaar / het bedrijf een plan op waarin hij groene compensatie opneemt.
- De projectontwikkelaar / het bedrijf overlegt het compensatieplan aan de groendeskundige van de gemeente. Daarbij brengt hij in beeld wat de waarde is van de groencompensatie, uitgedrukt in aanleg- en max. 3 jaar nazorgkosten.
- De groendeskundige beoordeelt het plan en toetst het aan het gemeentelijk beleid.
- Als de groencompensatie voldoet, keurt de groendeskundige het plan goed en kan de projectontwikkelaar de groencompensatie realiseren.
- Als de groencompensatie is gerealiseerd en goedgekeurd door de groendeskundige, ontvangt de projectontwikkelaar / het bedrijf de waarde van de groencompensatie terug uit het Bomenfonds (tot maximaal de hoogte van de opgelegde financiële herplantplicht).
- Als de groencompensatie maar een deel van de oorspronkelijke waarde kan compenseren, stort de gemeente naar rato een bedrag terug. Het resterende bedrag blijft in het gemeentelijk Bomenfonds. De gemeente zet dit bedrag in om in de nabijheid van het plangebied nieuw groen te realiseren.

De herplantplicht is alleen dan niet van toepassing indien op grond van deskundig advies blijkt dat de boom om veiligheidsredenen moet worden verwijderd. Zie ook het gestelde hieromtrent in hoofdstuk 4 par. B.

- Burgers (privé personen)

Burgers zullen veelal een ontheffing van het kapverbod vragen vanwege ernstige overlast (*zie ook de tabel als opgenomen in de nota 'bomen, beleids- en beheerplan' hfst. 8*) of vanwege gewenste aanpassingen aan zijn woning of perceel waarvoor de boom moet wijken. De werkwijze is dan als volgt:

1. Er wordt een herplantplicht opgelegd ter grootte van het aantal verwijderde bomen. De nieuwe bomen hebben minimaal de maat 20/25 en worden geplant op het perceel waar ook verwijdering plaatsvond. Sortiment en plantlocatie moeten zodanig zijn dat de nieuwe bomen op termijn dezelfde ruimtelijke betekenis kunnen krijgen als de verwijderde bomen. Het college kan indien mogelijk toestaan dat de herplant plaatsvindt in openbaar groen in de directe omgeving van de te vellen boom.
2. Als blijkt dat het technisch onmogelijk is om nieuwe bomen te planten die aan de gestelde eisen voldoen (zie lid 1 en artikel 8 verordening), geldt een financiële herplantplicht. De hoogte van de financiële herplantplicht is 25% van de monetaire waarde van de verwijderde houtopstand(en). Dit bedrag wordt gestort in het gemeentelijk Bomenfonds. De gemeente gebruikt dit bedrag om groen te compenseren in de directe nabijheid van de kaplocatie.
3. Het aantal bomen en de monetaire waarde daarvan worden, ingeval van financiële herplant, bepaald op basis van de meest recente versie van de methode NVTB*.

De herplantplicht is niet van toepassing indien op grond van deskundig advies blijkt dat de boom om veiligheidsredenen moet worden verwijderd. Zie ook het gestelde hieromtrent in hoofdstuk 4 par. B.

- gemeente en non-profitorganisaties

Het vervangen van gemeentelijke bomen is vastgelegd in het Beleids- en beheerplan Thema bomen uit 2008. Onderstaande uitgangspunten uit dit thema zijn leidend voor de wijze van herplant bij het vervangen van een boom door een gemeente of non-profitorganisatie.

- *Onder vervanging wordt in dit artikel verstaan: Het kappen van een waardevolle boom waarvoor een ontheffing is verkregen op grond van deze notitie waarbij in een straal van 5 meter van de huidige locatie in herplant wordt voorzien.*
- Vervanging complete boomstructuren / lanen: herplanten met maat 25/30.
- Vervanging enkele bomen die deel uitmaken van de groen- of boomstructuur: herplanten met minimaal omtrekmaat 30. Daarbij wordt de plantmaat aangepast op de overige bomen in de structuur.
- Vervangen bomen als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen (geen herplant mogelijk):
 - *75% van de monetaire waarde van de bomen wordt gestort in het Bomenfonds. De werkwijze daarbij is als volgt:*
- De waarde van de te verwijderen houtopstand wordt bepaald op basis van de meest recente versie van methode NVTB*.
- 75% van dit bedrag stort de gemeente / non-profitorganisatie in het gemeentelijk Bomenfonds.
- Bij het bouwplan stelt de gemeente / non-profitorganisatie een plan op waarin hij groene compensatie opneemt.
- De gemeente / non-profitorganisatie overlegt het compensatieplan aan de groendeskundige van de gemeente. Daarbij brengt hij in beeld wat de waarde is van de groencompensatie, uitgedrukt in aanleg- en nazorgkosten.
- De groendeskundige beoordeelt het plan en toetst het aan het gemeentelijk beleid.
- Als de groencompensatie voldoet, keurt de groendeskundige het plan goed en kan de gemeente / non-profitorganisatie de groencompensatie realiseren.
- Als de groencompensatie is gerealiseerd en goedgekeurd door de groendeskundige, ontvangt de gemeente / non-profitorganisatie de waarde van de groencompensatie terug uit het Bomenfonds. (tot maximaal de hoogte van de opgelegde financiële herplantplicht).
- Als de groencompensatie maar een deel van de oorspronkelijke waarde kan compenseren, stort de gemeente naar rato een bedrag terug. Het resterende bedrag blijft in het gemeentelijk Bomenfonds. De gemeente zet dit bedrag in om in de nabijheid van het plangebied nieuw groen te realiseren.

De herplantplicht is niet van toepassing indien op grond van deskundig advies blijkt dat de boom om veiligheidsredenen moet worden verwijderd. Zie ook het gestelde hieromtrent in hoofdstuk 4 par. B.

* Voor het bepalen van de monetaire waarde van een houtopstand door de gemeente gelden leges.

H5 - Model Bomenverordening 'Groene Kaart'

a. Algemeen

In het 'Groene Kaart' model is geen sprake van een algemeen kapverbod, maar er is een verbod tot velling van houtopstanden die zijn aangewezen. De Groene Kaart is een verzameling houtopstanden dat een samenhangend geheel vormt. Het is dus veel meer dan een uitgebreide lijst van monumentale bomen. Drie monumentale bomen maken immers nog geen park. En dat park is wel essentieel voor de recreatie, leefbaarheid en luchtkwaliteit van de wijk, dus daarom is het hele park aangewezen als beschermde boomzone. Uit de Groene Kaart blijkt de visie op de waarde en functie van bomen en groen in de gemeente. In het bijbehorend register staat de redengevende beschrijving die ten grondslag ligt aan de aanwijzing en is het beschermingsniveau van de houtopstand aangegeven. De waarden van groene structuren in de stad en de kernen, reeds in het groenstructuurplan onderkend, worden op deze wijze passend beschermd.

b. Redengevende beschrijving

De redengevende beschrijving is een zorgvuldige motivering van de reden(en) waarom de desbetreffende houtopstand is aangewezen als een beschermde houtopstand. Een nauwgezette omschrijving voorkomt niet alleen juridische complicaties, maar creëert tevens draagvlak voor het duurzaam instandhouden van deze houtopstanden. Daarnaast is de redengevende beschrijving een toetsingskader voor een aanvraag tot ontheffing van het kapverbod, waardoor een besluit beter gemotiveerd en afgewogen kan worden.

De Gemeente Leerdam hanteert als redengevende beschrijvingen het vigerende groenbeleid van de gemeente uitgewerkt in:

- Een op de groenstructuur georiënteerde boomstructuur (*groenstructuurplan*);
- Op de ecologische structuur georiënteerde boomzones, beschermde houtopstanden en boomgaarden (*Groenstructuurplan en groenbeleidsthema 'ecologie'*);
- Een waarderingssysteem, waardevolle solitaire bomen (zowel publiek als particulier) worden aangewezen op grond een minimale score van 30 punten.
 - *Zie verdere toelichting in hoofdstuk 7 van deze notitie.*

– Groenstructuren

De groen- en ecologische structuur (*groenstructuurplan Leerdam 2009, & beleidsthema Ecologie*) bestaan uit een samenhangend geheel aan groene verbindingen in de Leerdamse kernen. Bomen op deze groene structuren krijgen op basis van hun standplaats op de structuur meer punten toegekend (*zie waarderingssysteem*). Daarnaast is een (grotendeels) op deze structuren georiënteerde boomstructuur aangewezen. Deze structuur, die bestaat uit lijnvormige beplantingen, houtopstanden en boomzones, borgt de Leerdamse groene kwaliteit en de samenhang van het bomenbestand. Bomen die onderdeel uitmaken van de boomstructuur vallen op basis van dit gegeven onder het kapverbod.

– Toelichting waarderingssysteem

Voor iedere solitaire boom die mogelijk waardevol kan zijn wordt op basis van een waarderingssysteem een waardering opgemaakt (*zie hfst. 8 van deze notitie*). De waardering is per boom digitaal opvraagbaar via de Leerdamse website (digitale groene kaart). Scoort een boom op basis van dit systeem ≥ 30 punten dan valt hij onder het kapverbod. De mate waarin een boom bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Leerdam is in belangrijke mate bepalend voor deze score. Reden waarom bomen op of direct grenzend aan de groene structuren van de gemeente Leerdam extra punten krijgen toegekend.

c. Werkingssfeer

Reeds in de vastgestelde verordening van april 2009 heeft de Leerdamse gemeenteraad aangegeven waardevolle bomen in het buitengebied te willen beschermen. Methodiek die destijds is gekozen is bescherming via het bestemmingsplan buitengebied. Nader onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat directe

d. Bijdrageregeling

Moest onder de huidige regeling door derden een kapvergunning worden aangevraagd voor iedere boom met een stamdoorsnede groter dan 20 centimeter, in de deze verordening vallen waardevolle bomen onder een kapverbod. Wordt een boom in de nieuwe verordening dus als waardevol gewaardeerd, dan zal een ontheffing in veel gevallen worden geweigerd. Voor derden kan dit belemmerend werken in de zin van eventuele ruimtelijke ontwikkelingen op een perceel. Anderzijds kan dit ook kostenverhogend werken: het in stand houden van een grote boom vraagt immers adequaat onderhoud. Om die reden kan de gemeente niet autonoom beslissen dat een boom waardevol is. De gemeente neemt daartoe een besluit waar de betrokkene tegen in beroep kan gaan. (Conform AWB).

Om inhoud te geven aan duurzame instandhouding van bomen, is het uitsluitend toewijzen van het label 'waardevol' aan een boom niet voldoende. Van minstens even groot belang is de betrokken boomeigenaar te motiveren en te sturen in het in stand houden van de boom. Om die reden is in deze notitie een bijdrageregeling opgenomen. De boomeigenaar wordt dan niet alleen geconfronteerd met het feit dat een boom op zijn perceel waardevol is, de gemeente biedt daarbij ook ondersteuning aan voor het in stand houden van de waardevolle boom. De minimale score voor toekenning van een bijdrage is ≥ 30 punten. (gelijk aan de ondergrens van het kapverbod).

De ondersteuning bestaat in principe uit het monitoren van de betreffende bomen binnen de gemeentelijke VTA-systematiek en het uitvoeren van daaruit voortvloeiende maatregelen. Het college kan binnen de kaders van de bijdrageregeling (verordening) beslissen op andere wijze inhoud te geven aan de ondersteuning.

e. Extra motivatie voor de bijdrageregeling

Het vaststellen van een waardevolle bomenlijst is een besluit in de zin van de algemene wet bestuursrecht. De eigenaar van de betreffende boom kan derhalve bezwaar maken tegen het toewijzen van zijn of haar boom aan de lijst. Doel van de lijst is echter de duurzame instandhouding van bomen. Door als gemeente deze doelstelling, met gevolgen voor de boomeigenaar, te onderbouwen met een bijdrageregeling worden deze gemotiveerd om (mee te werken aan maatregelen om) de betreffende boom in stand te houden. Daarnaast kan het stimulerend werken voor boomeigenaren om bomen aan te melden voor de bijdrageregeling. Hiermee ontstaat een natuurlijke aanwas voor de lijst. (Toewijzing op basis van waarderingssysteem).

Voor de waardevolle bomenlijst is het van belang dat de gegevens up to date blijven. Enerzijds wordt dit bereikt door de VTA-cyclus, anderzijds is dit afhankelijk van bijvoorbeeld verhuisberichten van boomeigenaren. Een bijdrageregeling stimuleert de bereidheid van boomeigenaren om hun gegevens bij de gemeente up-to-date te houden.

H6 - Opstellen van de 'Groene Kaart'

De groene kaart en het bijbehorend register dient met grote zorg te worden samengesteld. Bomen of houtopstanden die niet op de kaart staan, zijn immers vanaf de inwerkingtreding van de verordening vrij van kapregelgeving. Bij het opstellen van de kaart en het register wordt gewerkt van groot naar klein. Allereerst worden op de kaart de bomen opgenomen die fungeren als drager van de groenstructuren van de gemeente Leerdam. Deze vormen de samen de Leerdamse boomstructuur en vallen als zodanig, ongeacht hun puntenwaardering, onder het kapverbod. Deze structuur wordt aangevuld met waardevolle bomen en boomzones op en buiten de groenstructuur. Hierin worden ook waardevolle bomen van derden opgenomen.

a. Randvoorwaarden

Met betrekking tot de houtopstanden die aan de kaart worden toegevoegd, gelden de volgende randvoorwaarden:

- Beschermde houtopstanden vormen een samenhangend geheel van boomzones, boomstructuren, en solitaire monumentale bomen;
- Geheel van beschermde houtopstanden waarborgt groene kwaliteit, leefbaarheid en levert een positieve bijdrage aan de luchtkwaliteit;
- Geheel van beschermde houtopstanden doet recht aan de gebiedsvariantie en boomdiversiteit binnen de gemeente;
- Iedere beschermde houtopstand is voorzien van een redengevende beschrijving, veelal uitgedrukt in puntenwaardering of op basis van vigerend gemeentelijk groenbeleid;
- Minimaal iedere vijf jaar stelt het college een nieuwe Groene Kaart vast.

Het aanwijzen van beschermde houtopstanden geschiedt op grond van beleid of door middel van een waarderingssysteem. Het waarderingssysteem geeft een score op de volgende waarden.

- Boomsoort
- Stamdiameter
- Levensverwachting
- Groeivorm
- Ruimtelijke betekenis
- Bijzondere cultuurhistorische betekenis

Omdat niet iedere waarde even zwaar weegt, wordt afsluitend een wegingsfactor gehanteerd. Bomen die aan de hand van deze waarden meer dan 30 punten scoren worden als waardevol aangemerkt. Overige bomen zijn vrij van het kapverbod.

b. Categorieën op de kaart*

Op de Groene kaart komen uiteindelijk 4 categorieën voor*:

- **Rood** = kapverbod: betreft bomen op boomstructuur en gemeentelijke en particuliere waardevolle bomen op basis van puntenwaardering;
- **Oranje** = Betreft bomen op de gemeentelijke groenstructuur: herplant en status op basis van beleid en vast te stellen puntenwaardering.
- **Groen** = vrij van kapregelgeving, bij gemeentelijke bomen procedure volgen voor niet waardevolle bomen. Niet opgenomen particuliere bomen vallen onder deze categorie.
- **Vlakken op de kaart:** Boomzones / beschermde houtopstanden: Niet iedere solitair op zich is beschermd maar de houtopstand als geheel. Dit biedt ruimte voor kappen en herplanten t.b.v. onderhoud.



*De definitieve opmaak van de kaart kan afwijken.

H7 - Boomwaarderingssysteem

a. Algemeen

De waardering van solitaire bomen en houtopstanden wordt uitgevoerd aan de hand van een puntensysteem. Aan de hand van dit puntensysteem worden bomen beoordeeld op de hiervoor genoemde waarden. Het puntensysteem dat reeds fungeerde in de bomenverordening 2009 is op basis van de ervaringen in het introductiejaar nader uitgewerkt en geobjectiveerd. Dit laatste door aanpassing van de ruimtelijke criteria en door onderbouwing van de criteria met sortimentslijsten. Door deze sortimentslijsten is het mogelijk de volgende criteria te waarderen op basis van boomsoort:

- Boomsoort
 - Duurzaamheid
 - Boomgrootte
 - Herkomst
 - Dendrologische waarde
- Bijzondere cultuurhistorische betekenis.

De lijsten worden samen met de 'Groene kaart' vastgesteld door het college en minimaal 1 x per 5 jaar herzien. De overige criteria zijn zodanig geformuleerd dat het steeds om feitelijke informatie gaat. Bijvoorbeeld de stamdiameter die kan worden opgemeten of de vragen op het gebied van de ruimtelijke betekenis die steeds met 'ja' of 'nee' te beantwoorden zijn.

Latijnse naam	Nederlandse naam	herkomst	Duurzaamheid	Grootte	Dendrologische waarde	Cultuurhistorische waarde
Acer campestre	Spaanse aak, Veldesdoorn	Inheems	Normaal groeiend	2	Zeldzaam	Streekeigen beplanting
Alnus glutinosa	Zwarte els	Inheems	(Zeer) snel groeiend	1	Algemeen	Streekeigen beplanting
Cedrus libani subs. Atlantica		Uitheems	Normaal groeiend	1	Zeer zeldzaam	Geen bijzondere cultuurhistorische betekenis
Fagus sylvatica	Beuk, Gewone beuk	Inheems	Langzaam groeiend	1	Algemeen	Geen bijzondere cultuurhistorische betekenis
Fraxinus excelsior	Gewone es	Inheems	(Zeer) snel groeiend	1	Algemeen	Streekeigen beplanting

Illustratie sortimentslijst

b. Basisgegevens

Door middel van de bomenmodule (groenbeheersysteem DG-dialog) is een inventarisatie uitgevoerd van alle gemeentelijke bomen. De totaalscore vanuit het boomwaarderingssysteem is in het administratieve deel van deze module verwerkt. Iedere boom of houtopstand is op die manier voorzien van een uniek administratief record gekoppeld aan een grafische omgeving. Het resultaat, de Leerdamse groen kaart van waardevolle solitaire bomen. Deze kaart wordt, aangevuld met boomstructuren en houtopstanden, op de Leerdamse website gepubliceerd ingedeeld in de eerder genoemde categorieën. De boomeigenaar kan op grond van deze kaart in de eerste instantie zelf beoordelen of een boom onder de kapregelgeving valt.

c. Puntenwaardering

In deze paragraaf is het Leerdamse waarderingssysteem integraal opgenomen. De raad stelt dit systeem vast, het college de bijbehorende assortimentslijsten.

1. BOOMSOORT:

1a - Duurzame soorten:

Door het toekennen van punten aan de verschillende boomsoorten, kan verhoogde bescherming van deze soorten worden bereikt. De maximale score bedraagt vijf punten. Daarbij is het volgende uitgangspunt gehanteerd: *Duurzame boomsoorten krijgen een hogere waardering dan niet duurzame boomsoorten.*

Een duurzame boomsoort is herkenbaar aan zijn lange levensduur. Het zijn soorten die traag groeien en daardoor pas over een lange termijn hun uiteindelijke, vaak kenmerkende vorm krijgen. Doordat de

bomen zo'n lange levensduur hebben, zijn ze vaak bepalend voor het beeld omdat ze al generaties lang in het straatbeeld aanwezig zijn. De duurzaamheid wordt bepaald aan de hand van tot de groene kaart behorende sortimentslijsten.

Duurzaamheid	Punten
(zeer) snel groeiend	0
Normaal groeiend	3
Langzaam groeiend	5

1b - Boomgrootte:

Bomen die vanwege hun grote afmetingen uit kunnen groeien tot monumentale bomen worden hoger beoordeeld dan kleinere bomen. Voor dit aspect worden 1 (3e grootte), 2 punten, (2e grootte) of 3 punten (1e grootte) toegekend. De boomgrootte wordt bepaald aan de hand van tot de groene kaart behorende sortimentslijsten.

Boomgrootte	Punten
3 ^e grootte	0
2 ^e grootte	1
1 ^e grootte	2

1c - Herkomst:

Toepassing van inheemse of ingeburgerde soorten verdient de voorkeur boven exoten (zoals Japanse kers en Amerikaanse eik) vanwege hun bijdrage aan de landschappelijke identiteit en aan de ecologische waarden.

De categorie van herkomst wordt bepaald aan de hand van tot de groene kaart behorende sortimentslijsten

Herkomst	Punten
Uitheems	0
Inheems / ingeburgerd	1

1d - Dendrologische waarde:

Soorten die in Leerdam zeer beperkt aanwezig zijn hebben vanwege hun zeldzaamheid een extra betekenis. De dendrologische waarde wordt bepaald aan de hand van tot de groene kaart behorende sortimentslijsten. Deze sortimentslijsten, gebaseerd op het bomenbestand van de gemeente Leerdam 2010, bepalen de waarde aan de hand van de volgende criteria:

- Zeer zeldzaam: minder dan 5 stuks in het systeem van Leerdam
- Zeldzaam: 6-20 stuks in het systeem van Leerdam
- Algemeen: meer dan 20 stuks in het systeem van Leerdam

Dendrologische waarde	Punten
Algemeen	0
Zeldzaam	1
Zeer zeldzaam	2

2. STAMDIAMETER:

De stamdiameter op 1,30 meter boven maaiveld geeft een indicatie van grootte van de boom. Het opnemen en registreren van de stamdiameter is objectiever en eenvoudiger dan het inschatten en registreren van de leeftijd van de boom.

Stamdiameter	Punten
< 30 cm	0
30 - 40 cm	1
41 - 80 cm	2
> 80 cm	4

3. LEVENSVERVERWACHTING:

Alleen bomen met een goede levensverwachting dienen beschermd te worden middels de gemeentelijke regelgeving. De levensverwachting van de boom is afhankelijk van de actuele conditie, de algehele vitaliteit en de standplaatsfactoren van een boom. De inschatting van de levensverwachting vereist vakmanschap en kennis. Om de beoordeling eenvoudig te houden wordt enkel aangegeven of de levensverwachting van een boom meer of minder dan 10 jaar betreft. Omdat de lijst periodiek gemuteerd wordt, volstaat dit. Het effect van dit criterium is beperkt, elders in deze notitie is echter aangegeven dat een boom ontheven kan worden van het kapverbod als dit uit veiligheidsredenen wenselijk is (zie hfst. 4).

Levensverwachting	Punten
< 10 jaar	0
> 10 jaar	1

4. GROEIVORM:

Bomen met een bijzondere of fraaie groei- of snoeivorm worden hoger gewaardeerd. Daarbij kan de extra waarde zijn gebaseerd op:

- *Slechte / geen bijzondere groeivorm*: De natuurlijke vorm en bijbehorende kroonomvang van de boom zijn in slechte staat (bijv. bij ontbreken van een deel van de kroon) of de kroonvorm is zeer algemeen;
- *een soorteigen habitus opgekroond*: De natuurlijke vorm en bijbehorende kroonomvang van de boom zijn aanwezig, maar door opkroning is geen goed beeld van de soorteigen habitus aanwezig;
- *een soorteigen habitus*: De natuurlijke vorm en bijbehorende kroonomvang van de boom zijn aanwezig en daardoor geeft de boom een goed beeld van de soorteigen habitus;
- *bijzondere groeivorm*: De boom valt op door zijn aparte groeivorm (bijvoorbeeld treurvorm);
- *bijzondere snoeivorm*: Bomen met een bijzondere snoeivorm (zoals de leilinde, etagebomen en lei-peren) hebben door hun vorm een extra waarde.

Groeivorm	Punten
Slechte/geen bijzondere groeivorm	0
Soorteigen habitus opgekroond	3
Soorteigen habitus	5
Bijzondere groei / snoeivorm	5

5. RUIMTELIJKE BETEKENIS:

Individuele bomen kunnen sterk bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Doorslaggevende afwegingen hierbij zijn:

- **Geheel of gedeeltelijk zichtbaar vanuit de openbare ruimte** : Het behoud van waardevolle bomen is gericht op een instandhouding van de kwaliteit van de openbare ruimte; bomen die vanaf de openbare ruimte niet zichtbaar zijn, dragen niet bij aan deze kwaliteit.
- **Zichtbaar vanuit ten minste 2 windrichtingen, vanuit de openbare ruimte** : De mate waarin een boom zichtbaar is vanuit de openbare ruimte is bepalend voor de mate waarin hij bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit.
- **Duidelijk groter dan de overige bomen in de directe omgeving van de boom** De grootte van een boom draagt bij in de mate waarin hij invloed uit oefent op de kwaliteit van de openbare ruimte. :
- **Het behoud van waardevolle bomen is gericht op een instandhouding van de kwaliteit van de openbare ruimte;** het kappen van een vrijstaande boom heeft meer effect dan het kappen van een boom uit bijvoorbeeld een bosplantsoen met boomvormers van gelijke grootte als de te kappen boom.
- **De boom staat in de gemeentelijke groenstructuur (vastgesteld: maart 2009) of in een perceel dat direct daaraan grenst.** Bomen die bijdragen aan de gemeentelijke groenstructuur zijn van groot belang voor de kwaliteit van de openbare ruimte en verdienen daarom extra bescherming.

Bij dit criterium geldt: iedere positieve beoordeling is 1 punt.

Ruimtelijke betekenis	Punten
'Geheel of gedeeltelijk zichtbaar vanuit de openbare ruimte'	1
Zichtbaar vanuit ten minste 2 windrichtingen, vanuit de openbare ruimte	1
Duidelijk groter dan de overige bomen in de directe omgeving van de boom	1
Het wegvallen van de boom wordt niet gecompenseerd door overblijvend groen in de directe omgeving van de boom	1
'De boom staat in de gemeentelijke groenstructuur (vastgesteld: maart 2009) of in een perceel dat direct daaraan grenst.'	1

Naast genoemde criteria is de ruimtelijke betekenis afhankelijk van de standplaats van de boom. Het verwijderen van één of enkele bomen uit een laan heeft een negatief effect op de totale laanbeplanting. In onderstaande tabel wordt de meerwaarde van laanbeplanting of groepsbeplantingen die duidelijk een eenheid vormen tot uitdrukking gebracht.

Samenhang met overige boombeplanting	Punten
Solitair	0
Onderdeel van laan- of groepsbeplanting	2

6. BIJZONDERE CULTUUR-HISTORISCHE BETEKENIS:

Naast de toepassing van streekeigen soorten hebben sommige bomen extra betekenis vanwege het feit dat de vorm en soort boom van oudsher wordt toegepast in Leerdam e.o.

- *Geen bijzondere betekenis:* De boom heeft geen bijzondere betekenis voor de omgeving.

- **Streekeigen beplanting:** Boombeplanting die kenmerkend is voor de streek. Voor de gemeente Leerdam zijn dit: knotbomen zoals geknotte wilgen/essen en populieren, leilindes en hoogstamfruitbomen. De bovenstaande criteria m.b.t de cultuurhistorische betekenis worden bepaald aan de hand van tot deze verordening behorende sortimentslijsten (zie bijlagen)
- **Bijzondere betekenis:** Bomen kunnen vanwege hun geschiedenis, locatie of aanleiding een bijzondere betekenis hebben. Voorbeelden zijn grens- of markeringsbomen (op vroegere gemeentegrenzen), herdenkingsbomen (aangeplant bij een speciale gebeurtenis), geadopteerde bomen (door bijvoorbeeld een school of vereniging) bomen waaronder recht werd gesproken en oudere bomen op begraafplaatsen of bij monumenten Dit criterium geldt als een knock-out criterium. Gedenkbomen krijgen op basis van hun status 10 punten die bij de weging resulteren in 30 punten. Een gedenkboom valt derhalve per definitie onder het kapverbod. Dergelijke bomen komen uitsluitend in aanmerking voor een kaponthefing vanwege gevaarstelling. Daar waar andere motieven een rol spelen beslist over een dergelijke ontheffing van het kapverbod het college.

Cultuurhistorische betekenis	Punten
Geen bijzondere (cultuurhistorische) betekenis	0
Streekeigen beplanting	3
Bijzondere (cultuurhistorische) betekenis	10

a. Wegingsfactoren

Bij het toekennen van een status als waardevolle boom zijn de bovengenoemde criteria van verschillend belang. Daarom wordt per criteria een wegingsfactor bepaald. Het aantal punten voor een criterium wordt vermenigvuldigd met de betreffende wegingsfactor.

Criterium	Punten
1) Boomsoort	x2
2) Stamdiameter	x3
3) Levensverwachting	x3
4) Groeivorm	x1
5) Ruimtelijke betekenis	x2
6) Bijzondere (cultuurhistorische) betekenis	x3

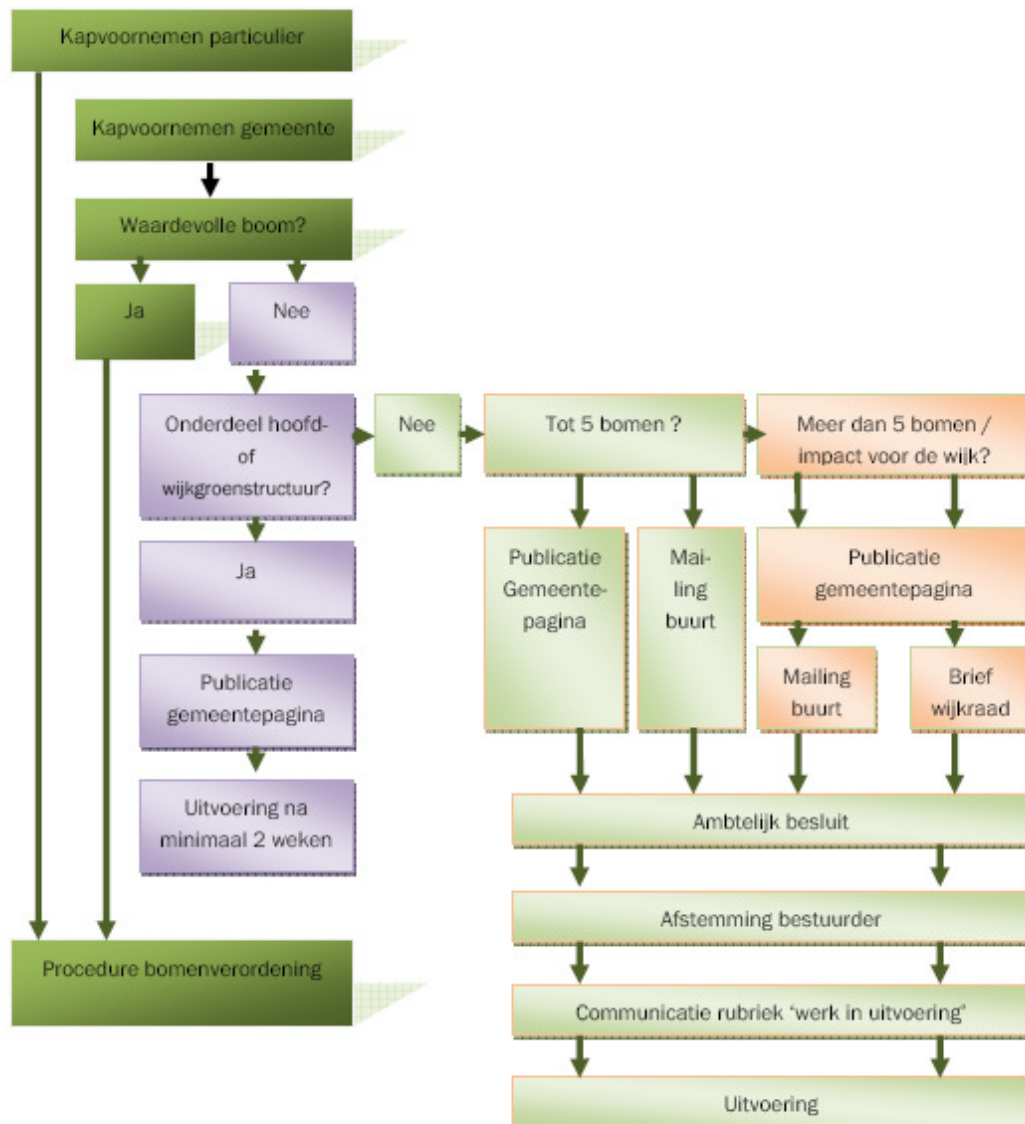
b. Status waardevolle bomen

Vanaf 30 punten wordt een boom aangemerkt als waardevol. Een dergelijke boom krijgt op basis van deze waardering een kapverbod opgelegd. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt ontheffing van het verbod verleend. Bij een dergelijke ontheffing is altijd sprake van (financiële) herplantplicht.

Zie voor een verdere uitwerking van het begrip herplantplicht en wanneer deze wordt opgelegd hoofdstuk 4 van deze verordening. Vanaf 30 punten komt de boomeigenaar tevens in aanmerking voor de bijdrageregeling.

H8 - Procedure kap niet waardevolle publieke bomen

De burger heeft recht op inspraak bij ingrijpende wijzigingen in zijn woonomgeving. Om die reden kan de gemeente niet zonder overleg in de buurt overgaan tot het kappen van bomen. De gemeente hanteert voor waardevolle bomen de werkwijze als hiervoor beschreven. Voor niet waardevolle gemeentelijke bomen de hieronder opgenomen procedure. Het betreft een informele procedure, aangezien het een feitelijke handeling betreft. Doel van deze procedure is communicatie met de buurt met als doel draagvlak en begrip te bereiken voor het handelen van de gemeentelijke groenbeheerder. Daarnaast kan door inspraak de betrokkenheid bij de buurt worden vergroot.



H9 - Integrale afstemming boombescherming

a. Flora en fauna wet

De invoering van de Flora- en faunawet in 2002 heeft gevolgen voor gemeenten en derden/burgers (zorgplicht voor iedereen). Deze wet vereist dat gemeenten voortaan rekening houden met de wettelijk beschermde planten- en diersoorten. Bij het verlenen van een ontheffing in het kader van voorliggende verordening moet afstemming plaatsvinden met regelgeving vanuit deze wet. Op termijn zal de gemeente Leerdam een gedragscode vaststellen rondom de Flora en faunawet. Deze code dient te zijner tijd correct te worden nageleefd.

b. Zorgplicht bomen

In het kader van de wettelijke zorgplicht worden bomen cyclisch gecontroleerd op vitaliteit en stabiliteit (VTA). Het waarderingsstelsel daarentegen is een meer ruimtelijke benadering. Van belang is dat in beide waarderingsstelsels de VTA methodiek prevaleert. Een waardevolle boom, die dus onder het kapverbod valt, kan door een advies tot kappen vanuit de VTA-controle ervan worden ontheven. Daarna wordt er voorzien in herplant binnen de vastgestelde voorwaarden (Nota bomen 2009). Voor nadere informatie hieromtrent wordt verwezen naar hoofdstuk 4 van deze verordening.

c. Integraal omgevingsbeleid

Er is bewust gekozen voor een topografische kaart en niet voor alleen een Register van beschermde houtopstanden. Een Groene Kaart sluit goed aan bij de systematiek van andere ruimtelijke instrumenten en daardoor is integraal omgevingsbeleid (verplicht bij de invoering van de omgevingsvergunning) eenvoudiger te realiseren. Een kaart zorgt voor een coherent geheel (groene verbindingen vallen eerder op). De Groene Kaart mét het bijbehorend register leiden tot meer structuurbescherming en ook tot betere randvoorwaarden voor ruimtelijke (groene) inrichting dan alleen een lijst met beschermde houtopstanden. De lijst met waardevolle bomen is digitaal beschikbaar in het Leerdamse groenbeheersstelsel en desgewenst te raadplegen. De status van de boom (groenstructuur, boomstructuur of puntenscore ≥ 30) is zowel op de kaart als in de lijst opgenomen.

d. Ontheffingenstelsel

In deze verordening is feitelijk geen sprake meer van vergunningen maar ontheffingen. De keus voor een ontheffingenstelsel in plaats van een vergunningenstelsel is om aan te geven dat de beschermde hout-opstand in principe niet gekapt wordt. Een ontheffing wordt slechts bij hoge uitzondering verleend. Ook bij interpretatieverschillen, bij gerede twijfel of bij tegenstrijdige deskundigenadviezen en vergelijkbare randgevallen geldt dat de ontheffing niet wordt verleend. Een ontheffing is dus een uitdrukking van een juridisch voorzorgsbeginsel. Dit in tegenstelling tot een vergunning die bij twijfelgevallen in beginsel wel verleend wordt. In verband met de invoering van de WABO geldt dat de ontheffing uiteindelijk wordt verleend binnen de wabo regelgeving. Dit heeft als resultaat dat een toegewezen ontheffing van het kapverbod wordt verleend als een 'WABO – omgevingsvergunning voor het kappen van een boom'.

H10 - Verordening

ARTIKEL 1: Begripsomschrijvingen

In DE GEMEENTE LEERDAM wordt verstaan onder:

- a. boom:** een houtig opgaand gewas zowel levend als afgestorven met een dwarsdoorsnede van de stam van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte boven het maaiveld. In geval van meerstammigheid geldt de dwarsdoorsnede van de dikste stam.
- b. houtopstand:** één of meer bomen of boomvormers, of andere houtachtige gewassen, mogelijk onderdeel uitmakend van een boomzone of boomstructuur.
- c. boomzone:** begreind gebied met houtopstanden die tezamen een functioneel geheel vormen.
- d. boomstructuur:** lijnvormige beplanting van houtopstanden dat een functioneel geheel vormt.
- e. beschermde houtopstand:** een houtopstand dat is vastgelegd op de Groene Kaart.
- f. Groene Kaart:** topografische kaart met daarop aangegeven boomzones, boomstructuren en solitaire bomen of boomgroepen, met bijbehorend register.
- g. vellen:** rooien; kappen; verplanten; het snoeien van meer dan 20 procent van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen; het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood, de ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.
- h. boomwaarde:** de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen.
- i. Bomen Effect Analyse:** een standaard beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor een boom, op basis van landelijke richtlijnen van de Bomenstichting.
- j. bevoegd gezag:** bevoegd gezag als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

ARTIKEL 2: Groene Kaart

1. Burgemeester en wethouders hebben een Groene Kaart met beschermde houtopstand vastgesteld. De kaart met bijbehorend register wordt elke vier jaar herzien. De kaart en het bijbehorend register bevat een samenhangend geheel van de volgende houtopstanden:
 - *-boomzones;*
 - *-boomstructuren;*
 - *-bomen uit het landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting en lokale- en toekomstige monumentale bomen;*
 - *-publieke houtopstanden.*
2. De kaart bevat minimaal de volgende gegevens:
 - *-eenduidige, maatvastе inmeting van de beschermde houtopstand;*
 - *-indeling naar categorieën beschermde houtopstand;*
 - *-legenda met toelichting.*
3. Het bijbehorend register van beschermde houtopstand bevat minimaal de volgende gegevens:
 - *-redengevende beschrijving (Leerdams beleid en waarderingssysteem);*
 - *-soort boom of bomen;*
 - *-standplaats;*

- *-eigendomsgegevens;*
- 4. De eigenaar van een beschermde houtopstand is verplicht het bevoegd gezag onmiddellijk schriftelijk mededeling te doen van:
 - a. *het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van een beschermde houtopstand, anders dan door velling op grond van een verleende ontheffing.*
 - b. *de dreiging dat de beschermde houtopstand geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan.*
- 5. Burgemeester en wethouders stellen een bijdrageregeling vast voor een tegemoetkoming in de kosten die noodzakelijk zijn voor het duurzaam instandhouden van een beschermde houtopstand in privaat eigendom.

ARTIKEL 3: Kapverbod

1. Het is verboden beschermde houtopstand te vellen of te doen vellen.
2. Het bevoegd gezag kan ontheffing verlenen van het in het eerste lid gestelde verbod.
3. Het in het eerste lid bedoelde verbod behoudens ontheffing geldt eveneens voor:
 - a. *houtopstand die is aangelegd op basis van een herplant- en instandhoudingsplicht op grond van de artikelen 8 en 9 van deze verordening;*
 - b. *houtopstand die is aangelegd op grond van een overeenkomst met een publiekrechtelijk bestuursorgaan.*
4. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
 - a. *een beschermde houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektenwet of krachtens een aanschrijving van Burgemeester en wethouders, zulks onverminderd het bepaalde in de artikelen 9 en 10 van deze verordening;*
 - b. *het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud;*
 - c. *het periodiek knotten of kandelaberan als noodzakelijke beheermaatregel bij knobomen, gekandelaberde bomen of leibomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud.*

ARTIKEL 4: Aanvraag

1. De ontheffing moet schriftelijk en gemotiveerd worden aangevraagd, onder verwijzing naar de redengevende beschrijving van de beschermde houtopstand op de Groene Kaart, door of namens dan wel met toestemming van degene, die krachtens zakelijk recht of door degene die krachtens publiekrechtelijke bevoegdheid gerechtigd is over de beschermde houtopstand te beschikken, onder overlegging van een overzicht van de overige vergunningen, ontheffingen of toestemmingen die nodig zijn voor de realisatie van een project.

ARTIKEL 5: Criteria

1. Het bevoegd gezag kan de ontheffing om te vellen weigeren dan wel onder voorschriften verlenen.
2. Een ontheffing voor het vellen van een beschermde houtopstand kan, mits alternatieven voor behoud uitputtend zijn onderzocht, slechts bij uitzondering worden verleend indien:
 - a. *een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang opweegt tegen duurzaam behoud van de beschermde houtopstand of;*
 - b. *naar boomdeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.*

ARTIKEL 6: Intrekking of wijziging

De ontheffing of vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd:

- a. indien onjuiste of onvolledige gegevens ter verkrijging van ontheffing of vergunning zijn verstrekt;
- b. indien na het verlenen van ontheffing of vergunning, op grond van verandering van inzichten of omstandigheden opgetreden na verlening, wijziging of intrekking noodzakelijk is vanwege het belang of de belangen ter bescherming waarvan ontheffing of vergunning is vereist;
- c. indien beperkingen die aan de ontheffing of vergunning zijn of worden vervuld;
- d. indien van de ontheffing of vergunning geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarin gestelde termijn of indien deze termijn ontbreekt, binnen een redelijke termijn.

ARTIKEL 7: Beperking geldigheidsduur

1. De ontheffing tot vellen als bedoeld in deze verordening vervalt indien daarvan niet binnen maximaal één jaar na het onherroepelijk zijn van de omgevingsvergunning gebruik is gemaakt, tenzij een langere termijn noodzakelijk is vanwege de voorzienbare langere uitvoeringstermijn van een project.
2. In het geval het een ontheffing voor het vellen van meer dan één beschermde boom betreft, is de omgevingsvergunning voor alle beschermde bomen slechts één jaar geldig, ook als in fasen gevelde wordt of één of enkele beschermde bomen al gevelde zijn, behoudens de in het eerste lid gestelde bevoegdheid tot het voorschrijven van een langere termijn.

ARTIKEL 8: Bijzondere voorschriften

1. Tot de aan de omgevingsvergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.
2. Indien niet ter plaatse kan worden herplant, kan tot de aan een omgevingsvergunning tot vellen te verbinden voorschriften behoren het voorschrift dat een geldelijke bijdrage gestort dient te worden in het gemeentelijk herplantfonds.
3. In het voorschrift als bedoeld in het eerste lid wordt telkens bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen.
4. De verplichtingen en voorschriften van dit artikel 8 kunnen gelden voor bomen kleiner dan de in artikel 1 van deze verordening genoemde minimummaat.
5. Tot aan de ontheffing tot vellen te verbinden voorschriften kan het voorschrift behoren dat pas tot vellen van de beschermde houtopstand op en bij bouw- en aanlegwerken of andere ruimtelijke herinrichting of reconstructie mag worden overgegaan indien andere ontheffingen, vergunningen, toestemmingen of ruimtelijke orderingsprocedures onherroepelijk geworden zijn en de feitelijke en financiële voortgang van de werken voldoende gewaarborgd is.
6. Tot aan de ontheffing te verbinden voorschriften kan het voorschrift behoren tot het opstellen en overleggen van een Bomen Effect Analyse in geval van bouw of aanleg van werken nabij te behouden bomen.

ARTIKEL 9: Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Indien een beschermde houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is, zonder ontheffing van het bevoegd gezag is gevelde, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de beschermde houtopstand bevond dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn.
2. Indien niet ter plaatse kan worden herplant wordt een financiële bijdrage gestort in het gemeentelijk herplantfonds.

3. De verplichtingen en voorschriften van dit artikel 9 kunnen gelden voor bomen kleiner dan de in artikel 1 van deze verordening genoemde minimummaat.
4. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen
5. Indien een beschermde houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is in het voortbestaan ernstig worden bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de beschermde houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om:
 - a. *overeenkomstig de door hen te geven aanwijzingen binnen een door hen te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen;*
 - b. *een Bomen Effect Analyse op te stellen en aan te bieden aan het bevoegd gezag.*

ARTIKEL 10: Schadevergoeding

Burgemeester en wethouders beslissen op een verzoek om schadevergoeding bij weigering van een ontheffing tot vellen op grond van artikel 17 van de Boswet.

ARTIKEL 11: Afstand van de erfgrenslijn

De afstand als bedoeld in artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek is vastgesteld op 0,5 meter voor bomen en op nihil voor heesters en heggen in privaat eigendom en op nihil voor bomen, heesters en heggen in eigendom van de gemeente.

ARTIKEL 12: Bestrijding van boomziekten

1. Indien zich op een terrein één of meer bomen bevinden die naar het oordeel van Burgemeester en wethouders gevaar opleveren van verspreiding van een boomziekte of voor vermeerdering van de ziekteverspreiders zoals insecten, is de rechthebbende, indien hij daartoe door Burgemeester en wethouders is aangeschreven, verplicht binnen de bij aanschrijving vast te stellen termijn:
 - a. *de boom te vellen;*
 - b. *conform richtlijnen van de gemeente de gevelde boom direct zodanig de behandelen dat verspreiding van de boomziekte wordt voorkomen.*
2. Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester en wethouders gevelde bomen of delen daarvan voorhanden of in voorraad te hebben of te vervoeren, indien het een boomsoort betreft die de desbetreffende boomziekte kan verspreiden.
3. Het niet voldoen aan de in het eerste lid bedoelde aanschrijving biedt een basis voor de toepassing van bestuursdwang, waarbij de noodzakelijke werkzaamheden, voor risico en voor rekening van aangeschrevene, door of namens de gemeente kunnen worden verricht.

ARTIKEL 13: Bescherming gemeentebomen

1. Het is verboden om bomen eigendom van de gemeente:
 - a. *te beschadigen, te bekladden of te beplakken;*
 - b. *daaraan snoeiwerk te verrichten, behoudens door de gemeente opgedragen boomverzorgende taken.*
2. Het is verboden zonder vergunning van Burgemeester of wethouders om één of meer voorwerpen in of aan een gemeentelijke boom aan te brengen of anderszins te bevestigen.

ARTIKEL 14: Strafbepaling

1. Degene aan wie een voorschrift als bedoeld in artikel 13, eerste lid is gegeven, is gehouden dienovereenkomstig te handelen.

2. Hij die handelt in strijd met het bij of krachtens artikel 13, tweede lid, artikel 14, eerste en tweede lid bepaalde wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie. Tevens kan een rechterlijke beoordeling op grond van dit artikel openbaar gemaakt worden. Bij de strafmaatbepaling kan rekening worden gehouden met de boomwaarde.

ARTIKEL 15: Toezicht

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van Burgemeester en wethouders of burgemeester aangewezen personen.

ARTIKEL 16: Slotbepaling

1. Deze verordening kan worden aangehaald als: Bomenverordening Leerdam 2010.
2. Zij treedt in werking met ingang van de datum waarop de door het Leerdamse college vast te stellen groene kaart onherroepelijk is geworden of, indien later, op het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking treedt. Op datzelfde tijdstip vervalt bomenverordening Leerdam 2009.
3. De vergunningsaanvragen die zijn ingediend voor het in lid 2 van dit artikel genoemd tijdstip van inwerkingtreding, vallen onder de verordening die van kracht was voor de inwerkingtreding van artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.
4. Aanvragen om een vergunning of ontheffing die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld volgens het recht zoals dat gold vóór het tijdstip waarop artikel 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking is getreden.

H11 - Toelichting artikelgewijs

ARTIKEL 1: Begripsomschrijvingen

a. boom

Afbakening van het begrip boom is van belang in verband met het aangeven van de ondergrens van de bescherming. Het betreft zowel vitaal als afgestorven houtachtig gewas. Hiermee kan voorkomen worden dat een kwaadwillende boomeigenaar er voor zorgt dat een gezonde boom dood gaat of 'bij vergissing' een gezonde boom kapt. Het kan tevens wenselijk zijn om dode bomen te bewaren vanwege hun ecologisch waardevolle functies of omdat er wettelijk beschermde diersoorten in nestelen.

Door de minimale doorsnede en de meerstammigheid kunnen zeer oude struiken ook juridisch beschermd zijn. Beeldbepalende heesters of klimplanten, alsook pasgeplante herdenkings- of toekomstbomen, die niet de minimale doorsnede hebben, kunnen aangewezen worden als beschermde houtopstand.

Het kernbegrip van deze verordening, waarop het kapverbod en de ontheffingsplicht van toepassing zijn. Door dit begrip consequent centraal te stellen wordt duidelijk dat de bescherming betrekking heeft op meer dan bomen alleen.

Boomvormers: Een boomvormer is een houtig, opgaand gewas met ontwikkeling van één of meer hoofdtakken. Een boomvormer kan uitgroeien tot een boom, een meerstammige boom of een boomachtige struik. In het alledaagse spraakgebruik heeft een boom één of slechts enkele stammen. In de natuur bestaat er echter een geleidelijke overgang: heester - struik - struikachtige boom - (meerstammige) boom.

Hakhout: Eén of meer bomen of boomvormers, die na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen.

Houtwal: Lijnvormige bosaanplant hoofdzakelijk bestaande uit inheemse heesters, struiken en boomvormers.

(Lint)begroeiing: Vanwege de grote ecologische waarde van dergelijke begroeiingen (bijv. een meidoorn- of mispelhaag) is bescherming hiervan een noodzaak. Er staat "begroeiing" in plaats van beplanting om ook spontaan opgeslagen groen bescherming te bieden.

Bosplantsoen: Aanplant van jong bos, bestaande uit hoofdzakelijk heesters, struiken en boomvormers.

Struweel: Een begroeiing van hoofdzakelijk inheemse soorten heesters en struiken.

Heg: Een lintvormige aanplant van heesters of struiken, al dan niet in een vorm gesnoeid, met een minimale lengte van 3 meter.

Klimplant: Verhoutend, overblijvend gewas dat zich hecht aan een dragend element, zoals een wand of muur. Bedoeld zijn beeldbepalende verticale begroeiingen van één of meer klimplanten van meer dan twee verdiepingen hoog.

c. boomzone

Een begrensde gebied van houtopstanden met een specifieke waarde of kwaliteit, dat een samenhangend geheel vormt. Bijvoorbeeld een landschap, streek, stadsdeel, wijk, plantsoen, begraafplaats, park of buitenplaats.

d. boomstructuur

Een verzameling houtopstanden die samen een -al dan niet onderbroken- lijn of andere verbindingsstructuur vormen door het gebied. Bijvoorbeeld laanbomen, lintbegroeiingen, houtwallen, oeverbeplanting, wegbeplanting of dijkbeplanting.

e. beschermde houtopstand

Een houtopstand is beschermd indien deze is aangewezen en vastgelegd op de Groene Kaart en de kenmerken zijn beschreven in het bijbehorend register.

f. Groene Kaart

Er is bewust gekozen voor een topografische kaart en niet alleen voor een register van beschermde houtopstanden. Een kaart zorgt voor een coherent geheel (groene verbindingen vallen eerder op). De Groene kaart met het bijbehorend register zorgt voor meer structuurbescherming en ook voor betere randvoorwaarden voor ruimtelijke (groene) inrichting dan alleen een lijst met beschermde houtopstanden. Een Groene Kaart sluit bovendien goed aan bij de systematiek van andere ruimtelijke instrumenten en daardoor is integraal omgevingsbeleid eenvoudiger te realiseren.

g. vellen

Elke wijze van het te gronde richten van een houtopstand ongeacht of dit gedeeltelijk is, bijvoorbeeld bij kappen, of volledig, zoals bij rooien (inclusief stobbe verwijderen). Ook ingrepen die een ingrijpende wijziging betekenen, zoals kandelaberen of het snoeien van meer dan 20 procent van het kroonvolume, vallen onder vellen. Dit om het ernstig beschadigen of ontsieren van een boomkroon tegen te kunnen gaan. Het instandhouden door periodieke snoei van de door kandelaberen of knotten ontstane kroonvorm is niet ontheffingsplichtig. De eerste keer kandelaberen of knotten is wel ontheffingsplichtig. Het verwijderen van hoofdwortels, waarvan kan worden aangenomen dat daardoor de houtopstand ernstige schade oploopt, valt eveneens onder het begrip vellen. Door de verordening ook van toepassing te laten zijn op het ernstig beschadigen of ontsieren van samengestelde verschijningsvormen, worden grootschalige ingrepen in houtopstand eveneens ontheffingsplichtig.

Het begrip dunning -velling ter bevordering van het voortbestaan van de houtopstand- is weggelaten, om te voorkomen dat onder het mom van een ontheffingsvrije dunning veel meer wordt weggehaald dan de gemeente bij een normale ontheffingsaanvraag zou goedkeuren.

h. boomwaarde

De richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen en houtige gewassen (NVTB, Postbus 683, 7300 AK Apeldoorn, tel. 055-5999449) voor de monetaire boomwaarde worden jaarlijks vastgesteld aan de hand van de prijsindexcijfers van het CBS, marktprijsmiddelen en andere kengetallen. De richtlijnen gelden als de meest deskundige methodiek voor de wijze van vaststellen van de geldwaarde van bomen en worden in de rechtspraak erkend. Het spreekt overigens voor zich dat bomen ook vele andere waarden dan monetaire waarde kunnen vertegenwoordigen.

i. Bomen Effect Analyse

Waardevolle houtopstanden worden regelmatig (ernstig) beschadigd of vernietigd door bouw en aanleg van huizen, wegen, rioleringen of kabels en leidingen. Vaak gebeurt dit ongewenst en onbedoeld, omdat er te laat is gekeken naar de gevolgen voor de bomen, waardoor ze niet ingepast of (onherstelbaar) beschadigd raken. De Bomen Effect Analyse (BEA) is de landelijke richtlijn van de Bomenstichting voor een nauwgezette en onafhankelijke beoordeling, voorafgaand aan de voorgenomen bouw of aanleg. Deze standaardisering waarborgt de boomtechnische kwaliteit en garandeert een goede beoordeling van alle effecten en mogelijke alternatieven. Een BEA dient uitgevoerd te worden door een deskundig boomverzorger of boomtechnisch adviseur. De resultaten van deze beoordeling kunnen vervolgens worden meegenomen in de besluitvorming rond bouw of aanleg.

j. bevoegd gezag

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht geeft de term “bevoegd gezag” weer. Nu de aanvraag tot vergunning of ontheffing tot het vellen van houtopstanden voortaan een aanvraag tot een omgevingsvergunning is, dient de term “bevoegd gezag” gehanteerd te worden i.p.v. Burgemeester en wethouder.

De Wabo schrijft voor dat de omgevingsvergunning wordt verleend door één bevoegd gezag en dat één procedure wordt doorlopen met één procedure van rechtsbescherming mogelijkerwijs in twee instanties. Niet altijd is het bevoegd gezag, om te oordelen over een omgevingsvergunningaanvraag, het college van Burgemeester en wethouders. Het kan voorkomen dat het College van gedeputeerde staten het bevoegd gezag is of de minister. De verantwoordelijkheid voor het besluit en de handhaving op grond van de verordening ligt bij hetzelfde bevoegd gezag. Ook wijziging of intrekking van de omgevingsvergunning ligt dan bij datzelfde bevoegd gezag.

ARTIKEL 2: Groene Kaart

Monumentale bomen.

Dit betreffen bomen van landelijke importantie die zijn vastgelegd in het landelijk Register van Monumentale Bomen, dat wordt beheerd door de Bomenstichting en bomen die van lokale importantie zijn of bomen die de mogelijkheid krijgen om uit te groeien tot monumentale bomen (toekomstbomen).

Op de Groene kaart is in één oogopslag duidelijk welke boomzones, boomstructuren en solitaire bomen of boomgroepen beschermd zijn en wat hun beschermingsniveau is. Bijvoorbeeld standaard-, standaardplus- en hoogste niveau.

De redengevende beschrijving is een zorgvuldige motivering van de reden(en) waarom de desbetreffende houtopstand is aangewezen als een beschermde houtopstand. Een nauwgezette omschrijving voorkomt niet alleen juridische complicaties, maar creëert tevens draagvlak voor het duurzaam instandhouden van deze houtopstanden. De beschrijving geeft meer inzicht en duidelijkheid omtrent de natuur-, milieu-, cultuurhistorische- en andere waarden en eventuele bijzondere functies van de houtopstand. Daarnaast is de redengevende beschrijving een toetsingskader voor een aanvraag tot ontheffing van het kapverbod, waardoor een besluit beter gemotiveerd en afgewogen kan worden.

ARTIKEL 3: Kapverbod

Er is bewust gekozen voor een ontheffingenstelsel in plaats van een vergunningenstelsel om aan te geven dat in beginsel een ontheffing slechts bij hoge uitzondering wordt verleend. Ook bij interpretatieverschillen, bij gereede twijfel of bij tegenstrijdige deskundigenadviezen en vergelijkbare randgevallen geldt dat de ontheffing niet wordt verleend. Een ontheffing is dus een uitdrukking van een juridisch voorzorgsbeginsel. Dit in tegenstelling tot een vergunning die bij twijfelgevallen in beginsel wel verleend wordt.

Er wordt voor het kapverbod geen onderscheid gemaakt tussen vitale en afgestorven houtopstand. Hiermee kan voorkomen worden dat een kwaadwillende boomeigenaar er voor zorgt dat een gezonde boom dood gaat of ‘bij vergissing’ een gezonde boom kapt. Het kan tevens wenselijk zijn om dode bomen te bewaren vanwege hun ecologisch waardevolle functies of omdat er wettelijk beschermde diersoorten in nestelen.

De bevoegdheid tot het instellen van een verbod tot vellen bij gemeentelijke verordening wordt in artikel 15 van de Boswet beperkt. Deze beperking heeft inhoudelijk betrekking op de in artikel 15 lid 2 Boswet genoemde houtopstand:

- a. *populieren of wilgen als wegbeplantingen of éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;*
- b. *fruitbomen en windschermen om boomgaarden;*
- c. *fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;*
- d. *kweekgoed;*
- e. *houtopstand, die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:*
 - ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;
 - ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

De zinsnede "die aantoonbaar op bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd" bedoelt de alle hiervoor genoemde uitzonderingen conform de Memorie van Toelichting op de Boswet te beperken tot bomen met een aantoonbare economisch doel en te onderscheiden van sierbomen. Bij vrucht- of fruitbomen, zijn sierbomen die vruchten dragen dus wel kapontheffingplichtig. Onder het kapverbod valt het houden en de economische exploitatie van (vrucht)bomen niet.

ARTIKEL 4: Aanvraag

Aanvragers kunnen slechts zijn: eigenaren van of zakelijk gerechtigden tot een houtopstand. Zakelijk gerechtigden zijn in beginsel degenen die een notariële akte kunnen overleggen inzake een recht van erfpacht, pacht, opstal, erfdienstbaarheid, vruchtgebruik of pootrecht betreffende de houtopstand.

Huurders hebben een persoonlijk en geen zakelijk recht. Zij moeten dus de schriftelijke toestemming voor kapaanvraag van de verhuurder, die eigenaar van de houtopstand is, overleggen. De eigenaar van een houtopstand kan bij (huur)overeenkomst of bij machtiging zijn huurders het recht tot omgevingsvergunningaanvraag verlenen. Na ontbinding van de huurovereenkomst is de omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand die altijd zaaksgebonden is, nog van toepassing op het project. Voorschriften van de omgevingsvergunning dienen dan door de eigenaar van het perceel nagekomen te worden.

De indieningsvereisten voor een omgevingsvergunning zijn in de Ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor) verplicht voorgeschreven. Buiten deze verplichte indieningsvereisten zijn in artikel 7 van deze verordening aanvullende indieningsvereisten gesteld. De indieningsvereisten tezamen maken dat alle informatie aanwezig is om een goede inschatting te maken ten aanzien van de omgevingsvergunningverlening.

Algemene indieningsvereisten staan in artikel 1.3 Mor:

Artikel 1.3 Indieningsvereisten bij iedere aanvraag (omgevingsvergunning red.)

1. In de aanvraag vermeldt de aanvrager;
 - a. de naam, het adres en de woonplaats van de aanvrager, alsmede het elektronische adres van de aanvrager, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
 - b. het adres, de kadastrale aanduiding dan wel de ligging van het project;
 - c. een omschrijving van de aard en de omvang van het project;
 - d. een omschrijving van de aard en omvang van de gevolgen van het project voor de fysieke leefomgeving, voor zover die gevolgen relevant zijn voor de beoordeling van de aanvraag;

- e. indien de aanvraag wordt ingediend door een gemachtigde: zijn naam, adres en woonplaats, alsmede het elektronisch adres van gemachtigde, indien de aanvraag met een elektronisch formulier wordt ingediend;
 - f. indien het project wordt uitgevoerd door een ander dan de aanvrager: zijn naam, adres en woonplaats.
2. De aanvrager voorziet de aanvraag van een aanduiding van de locatie van de aangevraagde activiteit of activiteiten. deze aanduiding geschiedt met behulp van een situatietekening, kaart, foto's of andere geschikte middelen.
 3. De aanvrager doet bij de aanvraag een gespecificeerde opgave van de kosten van de te verrichten werkzaamheden.

De omgevingsvergunning voor het vellen van houtopstanden is in artikel 2.2 eerste lid onder g. van de Wabo aangewezen. Tezamen met een mogelijke vergunning, ontheffing of vrijstelling op grond van de Flora- en faunawet of de natuurbeschermingswet- die kunnen aanhaken bij de omgevingsvergunning vellen- wordt één omgevingsvergunning verleend.

Hoofdstuk 7 Mor vermeldt bijzondere indieningsvereisten die van belang zijn bij een aanvraag omgevingsvergunning tot het vellen van een houtopstand.

Artikel 7.3 Mor luidt als volgt:

1. In of bij de aanvraag om een vergunning met betrekking tot het vellen van houtopstand, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g. van de wet(Wabo), identificeert de aanvrager op de aanduiding als bedoeld in artikel 2.3, tweede lid, van deze regeling (Mor), iedere houtopstand waarop de aanvraag betrekking heeft met een nummer.
2. In of bij de aanvraag als bedoeld in het eerste lid, vermeldt de aanvrager per genummerde houtopstand:
 - a. de soort houtopstand;
 - b. de locatie van de houtopstand op het voor-, zij- dan wel achtererf;
 - c. de diameter in centimeters, gemeten op 1,30 meter vanaf het maaiveld;
 - d. de mogelijkheid tot herbeplanten, alsmede het eventuele voornemen om op een daarbij te vermelden locatie tot herbeplanten van een daarbij te vermelden aantal soorten over te gaan.

ARTIKEL 5: Criteria

Indien bouw of aanleg ter plaatse van de beschermde houtopstand de reden tot de ontheffingaanvraag is, moet allereerst duidelijk zijn dat met de realisatie van bouw of aanleg een groot algemeen maatschappelijk belang gemoeid is. Individuele particuliere belangen of kleine maatschappelijke belangen kunnen dus niet tot velling van een beschermde houtopstand leiden. Vervolgens moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing de alternatieven voor (her)inrichting of aanpassing van de plannen voldoende onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Indien gevaarstelling (voorkomen van letsel of schade) reden tot de ontheffingsaanvraag is, moeten voorafgaand aan een eventuele ontheffing de (boomverzorgings) alternatieven voor kap voldoende onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

De Burgemeester kan toestemming geven tot direct vellen (noodkap), indien sprake is van acuut gevaar of vergelijkbaar spoedeisend belang van openbare orde of veiligheid, op grond van de artikelen 173 en 175 van de Gemeentewet.

ARTIKEL 6: Intrekking of wijziging

In dit artikel zijn de gronden aangeven voor intrekking, wijziging van de vergunning die gelden voor vergunning van deze verordening (art. 2.31 lid 2 Wabo).

De intrekking van de omgevingsvergunning voor het vellen van een houtopstand- indien sprake van sanctie- is geregeld in hoofdstuk 5 Wabo. Het gezag dat bevoegd is een omgevingsvergunning te verlenen kan deze dan geheel of gedeeltelijk intrekken indien:

- de omgevingsvergunning is verleend op grond van onjuiste of onvolledige opgave;
- niet overeenkomstig de omgevingsvergunning is of wordt gehandeld;
- de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften of beperkingen niet zijn of worden nageleefd;
- de houder van de omgevingsvergunning leeft de voor hem geldende regels niet na (art. 5.19 lid 1 Wabo).

Tevens is het mogelijk op grond van artikel 2.33, eerste lid onder e Wabo de vergunning die van **rechtswege** is verleend in te trekken indien deze betrekking heeft op een activiteit die ontoelaatbaar ernstige nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving heeft of dreigt te hebben en het opleggen van voorschriften daar geen oplossing voor biedt(art. 2.31, eerste lid, aanhef en onder c, Wabo).

Bij wijziging of intrekking van de omgevingsvergunning dient wederom de reguliere of- indien voorgeschreven- de uitgebreide procedure te worden gevolgd.

ARTIKEL 7: Beperking geldigheidsduur

Dit artikel blijkt nodig te zijn om misbruik van (zeer) oude kapontheffingen tegen te gaan.

ARTIKEL 8: Bijzondere vergunningsvoorschriften

De voorschriften moeten concreet en precies worden uitgewerkt, bijvoorbeeld naar locatie, boomsoort of grootte. Uit de rechtspraak naar aanleiding van de herplantplicht blijkt dat beleidsmatige uitwerking van aard en omvang van de herplantplicht noodzakelijk is.

De omgevingsvergunning heeft een zaaksgebonden karakter (art. 2.25 Wabo). Om die reden is de vergunninghouder niet degene aan wie de vergunning is verleend, maar degene die verantwoordelijk is voor uitvoering. De naleving van de voorschriften m.b.t. herplant, valt daarom tevens onder zijn verantwoording. Wanneer de vergunning gelding krijgt voor een ander dan de aanvrager of houder van de vergunning moet tenminste een maand tevoren dit aan het bevoegd gezag worden mee gedeeld. Zie hiervoor het Besluit omgevingsrecht artikel 4.8 (Bor). Dit onder vermelding van:

- a. naam en adres vergunninghouder- aanvrager
 - b. de omgevingsvergunning of omgevingsvergunningen krachtens welke de activiteiten worden verricht;
 - c. de naam, het adres en het telefoonnummer van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
 - d. de contactpersoon van degene voor wie de omgevingsvergunning zal gaan gelden;
- het beoogde tijdstip dat de omgevingsvergunning zal gaan gelden voor de onder c bedoelde persoon.

ARTIKEL 9: Herplant-/instandhoudingsplicht

Herplantvoorschriften zijn concreet en eenduidig en mogen zeer gedetailleerd soort, locatie en plantwijze voorschrijven mits dit in het gangbare beleid past. De wijze waarop de zelfstandige herplant- en instandhoudingsplicht wordt uitgevoerd, gebeurt op beleidsmatige wijze. De uitwerking kan deel uitmaken van een breder opgezet handhavingsbeleid. Factoren die daarbij een rol spelen, zijn de ernst van de overtreding, de mate van (on)verantwoordelijkheid die aan de overtreder kan worden toegekend en de feitelijke mogelijkheden tot uitvoering van een herplant.

Artikel 5:18 Wabo biedt de mogelijkheid- indien sprake is van een herstel,- of instandhoudingssanctie van het velverbod- onder oplegging van last onder bestuursdwang of dwangsom, bij het besluit tot herplantverplichting tevens te bepalen dat de uitvoering van het besluit tevens geldt voor de rechtsopvolger.

ARTIKEL 10: Schadevergoeding

De Boswet schrijft voor dat een gemeentelijke verordening dit artikel moet bevatten.

ARTIKEL 11: Afstand van de erfgrenslijn

De leden één en twee van artikel 42 Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek geeft het bekende verwijderingrecht voor bomen binnen twee meter en heesters en hagen binnen een halve meter van de erfgrenslijn. Maar in artikel 5:42 lid 2 is in afwijking van het oude B.W. toegevoegd: "tenzij ingevolge een verordening of een plaatselijke gewoonte een kleinere afstand is toegelaten". Daarom is in deze modelverordening dit artikel toegevoegd dat de erfgrensafstand aanzienlijk verkleint. Met "nihil" voor heggen en heesters is bedoeld deze natuurlijke wijze van erfbegrenzing te beschermen en tot de normale standaard te maken. Vele bomen en heesters zullen door deze afstandverkleining beter beschermd, misschien wel gespaard worden. De juridische grondslag voor het ontstaan van burenruzies is hiermee enigszins verminderd.

ARTIKEL 12: Bestrijding van boomziekten

Dit artikel is bedoeld om besmettelijke boomziekten zoals de iepziekte adequaat te kunnen bestrijden. Belangrijk is dat verspreiding van potentieel broedhout en de besmetting wordt voorkomen. In het derde lid is een bijzondere bestuursdwang bevoegdheid in aanvulling op de algemene gemeentelijke bestuursdwang bevoegdheid opgenomen, vanwege de ernst van de zaak en noodzaak snel te kunnen handelen met name voor een afdeling "Groen".

ARTIKEL 14: Strafbepaling

De Wabo verbiedt in artikel 2.3 het handelen in strijd met een voorschrift uit een omgevingsvergunning. Door artikel 5.4 Invoeringswet Wabo is het handelen zonder omgevingsvergunning of het handelen in strijd met een omgevingsvergunning strafbaar gesteld in de Wet economische delicten. Om die reden zijn de strafbepalingen van artikel 15 van deze verordening niet van toepassing op dergelijk handelen.

Overtreding van artikel 5 lid 1, van deze verordening en overtreding van voorschriften op grond van artikel 9 van deze verordening, heeft als strafmaat een hechtenis van maximaal 6 maanden, taakstraf en/of een geldboete tot maximaal €18.500 (artikel 6 Wed). De boomwaarde kan verhogend op de geldboete werken. Indien de boomwaarde hoger is dan een vierde gedeelte van € 18.500, kan een geldboete worden opgelegd van maximaal € 74.000.

De op grond van artikel 14 van deze verordening ingestelde strafvervolgning laat onverlet de mogelijkheid van het instellen door Burgemeester en wethouders van een privaatrechtelijke vordering tot schadevergoeding wegens schade aan bomen of houtopstand.

ARTIKEL 15: Toezichthouders

Ter toezicht op de naleving en het toezicht op de uitvoering en handhaving van het verbod een houtopstand te vellen of te doen vellen zonder omgevingsvergunning (art. 5:13 Wabo), zijn de aangewezen toezichthouders bevoegd, met medeneming van de benodigde apparatuur, een woning te betreden zonder toestemming van de bewoner. Wel dienen toezichthouders daarbij in het bezit te zijn van een machtiging, met toestemming tot betreding, van Burgemeester en wethouders.

H12 – Bijdrageregeling beschermde houtopstand

ARTIKEL 1: Bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verlenen in de kosten van maatregelen, die noodzakelijk zijn voor het duurzaam in standhouden van beschermde bomen of andere houtopstanden (minimale score op grond van Leerdams boomwaarderingssysteem 2010 $\geq$ 30).
2. Burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage, als bedoeld in het eerste lid, verlenen voor een bepaalde beschermde boom, indien zij een ontheffing tot vellen voor deze boom geweigerd hebben (minimale score op grond van Leerdams boomwaarderingssysteem 2010 $\geq$ 30).
3. Onder duurzame maatregelen, als bedoeld in het eerste lid, zijn in elk geval begrepen:
 - het onderzoek naar de kwaliteit van de beschermde houtopstand en de groeiplaats;
 - structurele groeiplaatsverbetering;
 - bescherming van de groeiplaats;
 - kroonsnoei (herstel- en stabilisatiesnoei);
 - kroonverankering;
4. De bijdrage kan worden verleend aan:
 - de eigenaar van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
 - een natuurlijk of rechtspersoon, niet zijnde overheidsorganen als gemeente, waterschap of provincie, die krachtens een persoonlijk of zakelijk recht het feitelijke gebruik heeft van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
5. Burgemeester en wethouders kunnen, naast of in plaats van het in het eerste en tweede lid van dit artikel bepaalde, diensten (in natura) verlenen voor het onderhoud en de instandhouding van een beschermde boom. Desgewenst kunnen zij hiervoor een schriftelijke, meerjarige overeenkomst sluiten.

ARTIKEL 2: Procedure bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Een aanvraag om een bijdrage of dienstverlening als bedoeld in het eerste lid, respectievelijk vijfde lid van artikel 1 moet schriftelijk worden ingediend bij Burgemeester en wethouders.
2. De aanvraag dient ondertekend te zijn door zowel de eigenaar als de gebruiker van de grond waarop zich de beschermde boom bevindt.
3. De bijdrage wordt slechts verleend indien een begroting van de kosten, opgesteld door een deskundig boomverzorger dan wel door de gemeente, wordt bijgevoegd en vooraf door Burgemeester en wethouders is goedgekeurd.
4. Burgemeester en wethouders kunnen nadere voorwaarden stellen aan vorm en inhoud van de aanvraag en de aanvraagprocedure.

ARTIKEL 4: Hoogte van de bijdrage

1. Burgemeester en wethouders stellen jaarlijks de bijdragen vast voor de in artikel 1 bedoelde maatregelen. Zij kunnen een maximumbijdrage vaststellen voor de maatregelen ter verrichten aan één beschermde boom, één beschermde boomstructuur of één beschermde boomzone.
2. De bijdrage wordt alleen toegekend voor de kosten, die vooraf door Burgemeester en wethouders zijn goedgekeurd.
3. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden dat:
 - de maatregelen worden uitgevoerd door een deskundig boomverzorger.
 - de maatregelen binnen 1 jaar na toekenning worden uitgevoerd.
 - de boom in alle opzichten behoorlijk in stand wordt gehouden en zich kan ontwikkelen.

4. Aan het verlenen van de bijdrage kunnen door de Burgemeester en wethouders nadere voorwaarden worden gesteld.

ARTIKEL 5: Uitbetaling bijdrage

De bijdrage wordt uitbetaald indien:

- Burgemeester en wethouders is gebleken dat de maatregelen naar behoren zijn getroffen.
- Binnen 15 maanden na toekenning van de bijdrage de rekening van de boomverzorger is overgelegd.

ARTIKEL 6: Het vervallen van de bijdrage

1. De toekenning van de bijdrage vervalt, zodra:

- degene aan wie de bijdrage is toegekend ophoudt eigenaar te zijn of anderszins onbevoegd wordt over de beschermde houtopstand te beschikken.
- de beschermde houtopstand teniet is gegaan.
- niet wordt voldaan aan de bepalingen van deze bijdrageregeling.
- niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij toekenning van de bijdrage.
- de eigenaar een privaatrechtelijke rechtspersoon is, die ontbonden wordt.

Ingeval de eigendom van de beschermde houtopstand gedeeltelijk overgaat of gedeeltelijk teniet gaat, bepalen Burgemeester en wethouders of en in hoeverre voor het overblijvende deel van de beschermde houtopstand verdere verlening van de bijdrage plaatsvindt.

H13 - Toelichting artikelsgewijs

Deze bijdrageregeling beperkt zich tot maatregelen voor duurzaam onderhoud.

Artikel 1: Bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Bewust is gekozen voor expliciet noemen van bomen en andere houtopstanden vanwege de grotere ecologische waarde die bomen en/of heesters juist in samenhang met elkaar vormen.
2. Deze volledig nieuwe bepaling is toegevoegd om de mogelijkheid tot positieve benadering van een kaponthefving en bijdrageregeling aan te geven. Soms zal men immers een kaponthefving aanvragen omdat het onderhoud te duur wordt.
3. Dit is een niet limitatief bedoelde lijst van maatregelen.
4. Soms zal het praktischer en goedkoper zijn als de gemeente zelf bepaalde werkzaamheden verricht. Het verdient aanbeveling een dergelijke beheersovereenkomst of erfdienstbaarheid voor meer jaren aan te gaan en notarieel vast te leggen en in de daarvoor bestemde registers te laten inschrijven, om in geval van een nieuwe eigenaar of andere zakelijk gerechtigde ook tegenover hen een recht op de houtopstand te hebben. Verstandig is het om het kapverbod nog eens expliciet in een dergelijke overeenkomst te vermelden.

Artikel 2: Procedure bijdrageregeling beschermde houtopstand

1. Boomverzorger is verkozen boven boomverzorgingsbedrijf om niet aan het juridische vereiste van een bedrijf/onderneming te hoeven voldoen. De deskundigheid staat immers voorop. De gemeente zal de begroting moeten opstellen bij geringe financiële draagkracht van aanvrager.